

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۴۱۷

توانبخشی صدا پس از لارنژکتومی

تألیف:

دکتر زهرا قیومی انارکی

استادیار گروه آموزشی گفتاردرمانی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دکتر احسان خدیوی

دانشیار مرکز تحقیقات سینوس و جراحی آندوسکوپیک دپارتمان گوش و حلق و بینی،

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

زهرا ریحانی

کارشناس گفتاردرمانی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

سرشناسه:	قیومی انارکی، زهرا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور:	توانبخشی صدا پس از لارنژکتومی/تألیف زهرا قیومی انارکی، احسان خدیوی، زهرا ریحانی.
مشخصات نشر:	مشهد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۱۷۲ ص.: مصور.
فروست:	انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ شماره ۴۱۷
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۶۹-۰۹۳-۶
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	ص.ع. به انگلیسی: Zahra Ghayoumi-Anaraki, Ehsan Khadivi, Zahra Reihani Voice rehabilitation after laryngectomy
یادداشت:	واژه‌نامه.
یادداشت:	نمایه.
موضوع:	لارنژکتومی
موضوع:	Laryngectomy.
موضوع:	حنجره -- جراحی
موضوع:	Larynx -- Surgery
موضوع:	حنجره -- سرطان -- جراحی
موضوع:	Larynx -- Cancer -- Surgery
موضوع:	حنجره -- سرطان -- بیماران -- توانبخشی
موضوع:	Larynx -- Cancer -- Patients -- Rehabilitation
شناسه افزوده:	خدیوی احسان، ۳۵۲ -
شناسه افزوده:	ریحانی، زهرا، ۱۳۷۱
شناسه افزوده:	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد
شناسه افزوده:	Mashhad University of Medical Sciences & Health Services
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۶ ق/ت ۹۵۱۷/RF
رده‌بندی دیویی:	۶۱۷/۵۳۳
شماره کتابشناسی ملی:	۴۸۸۸۱۸۹

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۴۱۷

توانبخشی صدا پس از لارنژکتومی

تألیف:

دکتر زهرا قیومی انارکی - دکتر احسان خدیوی - زهرا ریحانی

وزیری، ۱۷۲ صفحه، ۳۲۰ نسخه، چاپ اول، پاییز ۱۳۹۶

امور فنی و چاپ: مؤسسه چاپ دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۱۶۰۰۰ تومان

بسمه تعالی

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد - به عنوان یک نهاد علمی - فرهنگی، چاپ و نشر، کتابهای مورد استفاده استادان و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی را از وظایف اساسی خود می‌داند. بر آن است تا با انتشار متون مربوط به علوم پزشکی، هم بر اعتبار و اعتلای آنها بیفزاید و هم موجبات دل‌گرمی و شوق و نشاط امر تحقیق را در پی‌جوییهای علمی فراهم آورد.

به یقین چاپ و نشر آثار معتبر علمی، امکان دستیابی اهل تحقیق را به منابع مختلف و گوناگون علمی مرتبط با بهترین صورتی میسر و ممکن خواهد ساخت و راه را برای تحقیقات بعدی هموار خواهد کرد.

باید گفته شود که گستردگی فعالیتها، مربوط به نشر، در قلمرو نشران خصوصی، نه تنها از مسئولیت مراکز معتبر دانشگاهی، به‌ترتیب در این زمینه‌ها با تکیه بر جنبه‌های علمی و فرهنگی موضوع نمی‌گاهد، بلکه به‌دین گوناگون، از جمله لزوم بررسیهای دقیق کارشناسی، ویرایشهای علمی و فنی، و نیز توجه حداکثری، توان مالی مخاطبان آثار، به‌ویژه دانشجویان، ایجاب می‌کند که دانشگاههای دولتی دامنه خدمات خود را با تکیه بر جنبه‌های کیفی، و گاه صرف‌نظر از بازده اقتصادی گسترش دهند.

مسئولان انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، با اشیاق و غلامی تمام می‌خواهند تا جدیدترین آثار مربوط به دانشهای پزشکی را به بهترین شیوه همراه با بکوشند تا آثار منتشر شده با کیفیت مطلوب عرضه گردد. در عین حال انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مترصد دریافت نظرها و انتقادهای به‌جا و سازنده اهل نظر می‌باشد تا از این طریق بتواند بر کمال آثار منتشره خویش بیفزاید.

معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با استعانت از الطاف خداوندی امیدوار است که نشر این اثر همانند دیگر آثار انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد با نظارت همه‌جانبه این معاونت، و با تکیه بر ابتکار و کوشش اعضا و کارشناسان دانش‌آموخته خویش و نیز ایجاد ارتباط محکم و پایدار با جامعه پزشکی و دانشجویان پژوهشگر، در جهت ارتقای کیفی و تنوع موضوعات مورد نیاز دانش‌پژوهان رشته‌های علوم پزشکی گامهای مؤثر بردارد تا مورد استفاده دانشجویان و مقبول طبع صاحب‌نظران و دانشگاهیان نکته‌بین قرار بگیرد.

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۳	فصل اول: آناتومی حنجره، یزیر لوزی و آواسازی.....
۱۳	آناتومی.....
۱۳	ساختمان حنجره.....
۱۴	اپی‌گلوت.....
۱۵	تیروئید.....
۱۶	کریکوتید.....
۱۷	غضروف‌های آریتنوئید.....
۱۸	غضروف‌های شاخی و میخی.....
۱۹	عضلات خارجی حنجره.....
۱۹	گروه عضلات سوپراهیوئید.....
۲۱	گروه عضلات اینفراهیوئید.....
۲۱	عضلات داخلی حنجره.....
۲۴	مفاصل حنجره.....
۲۵	بافت فیبروالاستیک حنجره.....
۲۵	بخش درونی حنجره.....
۲۶	فضاهای آناتومیک حنجره.....
۲۸	خون‌رسانی حنجره.....
۳۰	اعصاب ناحیه حنجره.....
۳۱	تخلیه لنفاوی حنجره.....
۳۲	مخاط حنجره.....
۳۲	عملکردهای حنجره.....
۳۲	تنفس.....
۳۲	آواسازی.....

۳۳	 بسته شدن با نیرو
۳۳	 بلعیدن
۳۳	 تغییرات مرتبط با سن و جنس در حنجره
۳۵	 مختصری از فیزیولوژی گفتار
۳۷	 فصل دوم: سرطان حنجره و روش‌های درمان آن
۳۸	 تشخیص
۳۹	 روش‌های درمان سرطان
۴۱	 جراحی حنجره
۴۲	 رس‌لایزر
۴۳	 لارنژکتومی‌های جزئی
۴۹	 توتال لارنژکتومی
۵۱	 فصل سوم: چشم‌انداز بازتوانی
۵۱	 مشاوره پیش از عمل
۵۴	 تاریخچه بازتوانی صدا
۶۸	 معرفی بازتوانی صدا
۷۰	 اهمیت بازتوانی صدا بعد از لارنژکتومی
۷۱	 چشم‌انداز ارزیابی بیماران
۷۳	 فصل چهارم: روش‌های غیر جراحی توانبخشی صدا
۷۳	 صدا درمانی پس از درمان سرطان حنجره با لایزر CO2 و پرتودرمانی
۷۳	 صداسازی در حین دم با استفاده از واکه‌های /i/، /o/ و /u/
۷۶	 بالا و پایین بردن زیر و بمی صدا متناسب با توانایی صداسازی بیمار
۷۷	 غرغره حنجره، در صورتی که سفتی تارآواها خیلی زیاد نباشد
۷۸	 تحریک با صداهای خیشومی/روان
۸۰	 چرخاندن سر به یک سمت و اعمال فشار با انگشت بر روی لامینای جانبی غضروف تیروئید
۸۱	 تغییر بلندی صدا، معمولاً کاهش بلندی صدا
۸۲	 بیرون آوردن زبان از دهان و تولید صدای /i/
۸۳	 تبدیل غرغره حنجره به نوا
۸۴	 صدادرمانی در لارنژکتومی‌های جزئی
۸۶	 کوردکتومی‌ها
۸۷	 لارنژکتومی‌های افقی
۸۷	 لارنژکتومی‌های نزدیک به کامل
۸۸	 اهداف و برنامه بازتوانی صدا

۸۹	تمرینات تنفسی
۸۹	تمرینات به حرکت درآوردن آریتنوئید
۸۹	بهبود صدا
۹۰	صدادرمانی در لارنژکتومی های کامل
۹۱	گفتار مروی
۹۲	ارزیابی بیمار
۹۳	اهداف درمان
۹۴	درمان
۱۰۰	مشکلات گفتار مروی
۱۰۲	حنجر الکتریکی
۱۰۲	ارزیابی بیمار
۱۰۳	اهداف درمان
۱۰۴	درمان
۱۰۵	گفتاردرمانی در حنجر الکتریکی
۱۰۶	مشاوره به بیمار در مورد استفاده از حنجر الکتریکی که روی گردن قرار داده می شود
۱۱۰	حنجره الکتریکی داخل دهانی
۱۱۱	مراقبت
۱۱۳	فصل پنجم: روش های جراحی توانبخشی صدا
۱۱۳	گفتار نابی - مروی با استفاده از پروتز گفتاری
۱۱۶	کاندید شدن بیماران در TEP
۱۱۸	گفتاردرمانی در بیماران دارای پروتز گفتاری
۱۱۹	نمای کلی برنامه بازتوانی صدا
۱۱۹	اصول ابتدایی مهم در بازتوانی صدا در گفتار پروتزی
۱۲۲	جنبه های عمومی آموزش بیمار
۱۲۲	مشکلات احتمالی
۱۲۵	تراکتوستوم باریک
۱۲۵	جمع بندی
۱۲۶	مبدل حرارت و رطوبت یا HME
۱۲۷	کاسیت HME
۱۲۷	چسب HME
۱۲۸	کانولای LaryTube
۱۳۰	مزایا
۱۳۰	گفتار نابی - مروی بدون استفاده از دست

۱۳۱	معرفی اجمالی
۱۳۱	دریچه گفتاری خود کار
۱۳۳	اتصال دریچه
۱۳۳	اتصال به اطراف تراکتوستوم
۱۳۴	تثبیت داخل نایی
۱۳۶	گذاشتن و برداشتن HME
۱۳۶	انتخاب پوشش
۱۳۶	تنظیم دریچه کمک به سرفه
۱۳۷	تکنیک های گفتار درمانی جهت تجربه شدن بیمار در گفتار بدون استفاده از دست
۱۳۷	بستن شدن پوشش
۱۳۸	حفاظت تنفس - آهنگی تنفس - گفتار
۱۳۸	طول عبارت، سرعت گفتار، حداکثر زمان آواسازی (MPT)
۱۳۸	زیر و بمی، بلندی - فنک گفتار
۱۳۸	داد زدن
۱۳۹	کاهش فشار رو به عقب
۱۳۹	افزایش بیش از حد تون عضلاتی / اسپاسم نوگلوت
۱۳۹	کاهش بیش از حد تون عضلاتی نوگلوت
۱۴۰	با هم اشتباه گرفتن گفتار نایی مروی بدون استفاده از دست با گفتار مروی
۱۴۰	عیب یابی و رفع عیب
۱۴۰	هیچ نوع صدایی شنیده نمی شود
۱۴۰	صدای ضعیف / نجوا گونه / آفونی
۱۴۱	نفوذ هوا زیر پوشش
۱۴۱	فرار هوا از زیر دریچه کمک به سرفه
۱۴۱	کوتاه بودن تنفس
۱۴۲	هنگامی که بیمار بلند صحبت می کند، دریچه کمک به سرفه باز می شود
۱۴۲	چسب فقط برای مدت زمان اندکی محکم می چسبد
۱۴۲	عدم رضایت بخشی چسب
۱۴۳	مشکلاتی در تثبیت داخل نایی
۱۴۳	نویز بسیار زیاد دریچه کمک به سرفه هنگام سرفه کردن
۱۴۴	جمع بندی
۱۴۵	فصل ششم: ملاحظات بعد از عمل
۱۴۵	بلافاصله پس از عمل
۱۴۵	شغل

۱۴۷.....	زندگی اجتماعی.....
۱۴۸.....	عوامل فیزیکی.....
۱۴۹.....	مراقبت شخصی.....
۱۵۰.....	ایمنی.....
۱۵۲.....	ترس و اضطراب.....
۱۵۳.....	ضربه به خانواده.....
۱۵۴.....	گروه‌های حمایتی.....
۱۵۵.....	جمع‌بندی.....
۱۵۷.....	منابع و مراجع.....
۱۵۹.....	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی.....
۱۶۹.....	نمایه.....

پیش‌گفتار

سرطان حنجره رایج‌ترین سرطان دستگاه تنفسی فوقانی است که معمولاً در یک موضع یا ترکیبی از سه موضع سوپراگلوت، گلوست و ساب‌گلوت به وجود می‌آید. شایع‌ترین علائم سرطان حنجره عبارتند از: خشونت صدا، گلودرد، پس‌قائ و اُدینوفاژی. یکی از روش‌های رایج درمان سرطان حنجره، برداشتن حنجره است که با توجه به اندازه و محل، مورد توتال لارنژکتومی و یا انواع لارنژکتومی‌های جزئی انجام می‌شود. پس از لارنژکتومی (جزئی یا کامل)، توانایی صحبت کردن بیماران یکی از چالش‌های اصلی آنهاست اما متأسفانه هنوز اطلاعات اندکی راجع به پرنیحل‌های صدا درمانی برای هر گروه از این بیماران و همچنین میزان تاثیر و یا کارایی درمان در دسترس، ماژراران هستند.

از آن‌جا که بازتوانی سریع و موثر صدا یکی از ضروریات اصلی توانبخشی پس از لارنژکتومی است و در پیشگیری از وقوع عواقب اقتصادی و روانی-اجتماعی بالقوه، در نتیجه افزایش کیفیت زندگی نقش حیاتی دارد در این کتاب سعی شده است پس از آشنایی با روش‌های مختلف درمان سرطان حنجره، انواع روش‌های بازتوانی صدا (جراحی و غیرجراحی) برای این بیماران شرح داده شود. در پایان نیز ملاحظات کلی که پس از عمل‌های جراحی باید برای بیمار رعایت گردد آورده شده است.

مخاطبان اصلی این کتاب دانشجویان رشته گفتار درمانی، آسیب‌شناسان گفتار و روانی، که به طور اختصاصی با بیماران لارنژکتومی شده کار می‌کنند و همچنین متخصصان گوش و حلق و بینی که در این حوزه فعالیت دارند، هستند. در نهایت امید است این مجموعه بتواند برای جامعه دانشگاهی و حرفه‌ای که با بیماران مبتلا به سرطان حنجره در ارتباطند مفید واقع گردد.

نویسندگان

تأیید شده ۱۳۹۶